

помощните и в другите оздравителни училища. Докато преди имаше основания по-високият им дял в училищата за деца с умствена изостаналост да се интерпретира - до голяма степен - и като израз на дискриминативно отношение към ромите, сега такъв извод не би бил точен. Голяма част от родителите-роми в селищата, където са разкрити такива училища, сами настояват децата им да бъдат приети в тях, тъй като държавата продължава да осигурява безплатна храна и дрехи за учениците в тези училища. Всяко трето дете там вече е циганче. В резултат от “специалното обучение”, те наистина изостават в развитието си и нямат никакви шансове да продължат образованието си или да усвоят престижна професия.

За друга (макар и значително по-малка) част от ромите главната причина децата да не ходят на училище е специфичната ценностна система. На училището се гледа като на основна заплаха за съхраняването на груповите ценности. Именно поради това и децата на богатите кардараши и ловари, както и голяма част от децата на по-заможните йерлии, особено от групите на “турските цигани”, занимаващи се с търговия, прекратяват преждевременно обучението си.

Влошените условия за финансово осигуряване на нормален учебен процес в резултат от задълбочаващата се криза, много ниското трудово възнаграждение на учителския труд и пониженият контрол върху работата на педагогическите колективи от страна на Министерство на образованието и училищните настоятелства доведоха до чувствително понижаване на качеството на образованието в повечето от училищата в страната. Тези негативни процеси са особено видими в училищата в големите цигански махали. Учителите в тях са изложени в много по-голяма степен на дистрес.

Ентусиазмът им за пълноценна и творческа работа, за която получават мизерно трудово възнаграждение, се изчерпва бързо. Практика е голямото текучество на учителите в училищата, където преобладаващата част от децата са роми. Тези пък, които остават в тях повече от пет години, често са обхванати от апатия, загубили са вярата в смисъла на труда си. Много от тях с основание изказват недоволство, че са премахнати надбавките към заплатите на учителите за работата им с деца, чийто майчин език не е български.

Българската образователна система не предлага възможности за използването на различни учебни пособия и програми, съобразени с потребностите и интересите на различните социални и културни групи.